

Xabier Mendiguren Bereziartu

Kontseilua eta akordioak

Joan den urte honetan gauza garrantzizko asko gertatu dira zalantzarik gabe, suetena barne, zuzenean edo zeharka euskal kulturagintzarekin zerikusia dutenak. Nik neuk, ordurik gehienak egitasmo horren inguruan eman ditudalako Euskararen Gizarte Erakundeen Kontseiluaz, abiarazi duen kanpainaz eta akordioez bi hitz esateari hobetsi diot, etorkizunean euskal kulturarentzat bultzagarri gertatuko direla sinetsirik bainago.

Duela hiru urte euskalgintzako elkarte eta erakundeen artean hasitako gogoeta-prozesuak ibilbide luzea egin eta iazko abenduaren 6an, Durangon, Euskararen Gizarte Erakundeen Kontseilua sortu zuen. Une honetan bertan bilduta dauden 55 elkarteek 5.000 langile eta 100.000 bazkide dituzte, eta urtean 50 mila milioi inguruko dirutza erabiltzen dute. Joera, ikuspegi eta sentsibilitate desberdineko milaka euskaldun eta euskaltzale biltzen dituen erakunde honek joan den maiatzean onartu zuen bere gestio-plana eta Andoaingo Martin Ugalde kultur parkean bere egoitza kokaturik, urriaren 3an «XXI. Mendeko Akordioa: Bai Euskarari» goiburupean, Zamudioko teknologi elkartegian Euskal Herri osorako kanpaina bat aurkeztu eta abiarazi du.

Aipaturiko gestio-planean ageri denez, alde batetik bere baitako talde guztien arteko barne-kohesioa bultzatzea du helburu eta aldi berean gizarte-eragileekin akordioak sinatzeari ekingo dio datorren urtean zehar.

Kontseiluak onartzen du azken bi hamarkadotan aurrerapauso nabariak eman direla euskararen normalizaziorako, Autonomi Erkidegoan bereziki, eta alderdi horretatik, poza eta itxaropena aldarrikatzen ditu, baina bestetik, hutsune nabariak daudela ere ezin du ezkutatu, lan-mun-

duari eta beste zenbait sektoreri dagokienez batik bat. Gainera, Nafarroan oraindik gune batean euskara ez da ofiziala eta onarpen hori duen gunean bertan ere nekez eta zailtasun nabariekin ari da aurrera egiten.

Iparraldeari dagokionez, berriz, euskara atzeraka doa eta ofizialtasunik ere ez du oraindik. Egoera horren aurrean Kontseiluak euskararen normaltze-prozesuari bultzada bat eman nahi dio aipaturiko kanpainaren bitartez eta horretarako jadanik Euskal Herriko herri eta eskualde gehienetan hainbat batzorde antolatuak ditu, euskalgintzako talde desberdinetako ordezkariekin, bere mezua zabaltzeko, gizarte-eragileekin harremanetan jartzeko eta etorkizun hurbilean euskara euskal herritarron hizkuntza bateratzailer eta integratzailea izan dadin.

Kontseiluaren ustez, euskarak Euskal Herrian bizi garen guztion hizkuntza izateko aldeotasuna du, alderdi eta pentsaera desberdin guztien gainera, eta hori egia bihur dadin lan egin nahi du, administrazio desberdinekin ahal den heinean lankidetzan arituz eta gizarteko borondate eta indarrak bilduz. Helburu horrekin eta kanpainaren testuinguruan, Euskaltzaindiari omenaldi bat eskainiko dio duela 30 urte euskara batze-prozesuari hasiera eman ziolako, sindikatu eta enpresarioen eskutik «Lan-ordu bat Akordioaren alde» ekitaldia eta abenduaren 26an Euskal Herriko bost kirol-zelaitan (San Mames, Anoeta, Mendizorrotza, Sadar eta Agileran) jai-giroko jende-bilketak antolatuko ditu euskara aurrera doala eta oraindik aurrerago joan behar duela aldarrikatzeko, EITBren laguntzarekin eta pantaila erraldioen bitartez aldi bereko ikuskizun sinkronizatuak eskaintzeko. Horrela, euskararen mesedetan gehiengoak adierazten duen aldeotasuna agerian jarri eta gizarte-eragileen atxikimendua eragin eta bideratu nahi du etorkizunerako.

Halaber, akordio politikoak sinatzeko deiak ere egin nahi ditu alderdien artean, euskalgintzak ezinbestekotzat jotzen duen euskararen normaltze-prozesu horrek behar besteko baliabide eta laguntzak izan ditzan.

Hasieran «Euskararen Unibertsoa» izenarekin ezagutu zen mugimenduan eta ondoren Euskararen Gizarte Era-

kundeen Kontseiluan lankidetza eta ilusioa izan dira ezaugarri nagusiak. Gure gizartea tirandura politiko eta ideologiko nabariak jasaten ari den une honetan prozesu itxaropentsu honen baitan esku hartu nahi duen, talde zein pertsonari, euskara sustatu eta normaltze-bidetik aurerrarazteko prest egotea beste baldintzarik ez zaio eskatzen. (Taldeei dagokienez gizarte-ekimenekoak izatea eskatzen zaie, hau da, administrazioaren menepeko ez izatea; hala ere, Euskaltzaindia, Eusko Ikaskuntza, UEMA... eta abar bezalako antolakuntzei, administrazioarekin lotura nabariak dituzten zenbait erakunderi, ere ateaik zabaltzen zaizkie bazkide soegile gisa esku har dezaten).

Euskararen Gizarte Erakundeen Kontseilua ez da sortu euskaldunen artean soilik bere eragina izateko: gizarte osoari hedatu nahi dizkio bere mezuak eta gaur gaurkoz oraindik euskaldunak ez diren, baina bihar-etzi gure hizkuntza ikasi eta gure hizkuntz komunitatearen partaide izan daitezkeen guztiei helarazi nahi die bere gonbidapena. Euskal komunitatean gero eta ikuspuntu, iritzi, jatorri eta joera desberdinagoko hiztunak izateak aberastu eta zabaldu egingo dute ikusmuga eta etorkizuna seguraturako diote Europako herrien artean. Gainera, euskararen aurreabidea begi errezelotsuz ikusten dutenei esan nahi die, zinez uste duela gure gizartean posible dela hizkuntza eta kultura deberdinetako pertsonen bizikidetza, izan ere askotan pertsona bera gertatzen baita hizkuntz komunitate desberdinetako partaide, hiztun eta eragile aktibo.

Baina hori euskararentzat egia gerta dadin gaztelania edo frantsesaren aurrean parekotasun bat lortzea ezinbestekotzat dauka Kontseiluak. Horixe da Euskal Herriko gizarte anitzari zabaldu nahi dion mezua milurteko berriaren ataritik. Barne-loturak sendotu, akordio sozial eta politikoak sustatu eta aspaldidanik amets egiten dugun Euskal Herri euskaldundu baterako urratsa bizkortzea, horra Euskararen Gizarte Erakundeen Kontseiluaren helburua. ♣